

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій спорту та реабілітації
Кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «12» 12 2024 р. № 5

Голова НМР І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни
«ПОЛІТОЛОГІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 053 «Психологія»
освітня програма «Психологія»

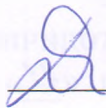
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма «Товарознавство та експертиза в митній справі»

статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2024

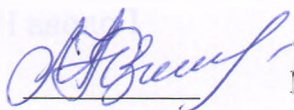
Робоча програма навчальної дисципліни «Політологія» складена на основі освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) освітнього рівня галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності: 053 «Психологія» затверджена Вченою радою Університету 12.07.2024, протокол №19; галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійна програма «Товарознавство та експертиза в митній справі», затверджена Вченою радою Університету 26.04.2021 року, протокол №5.

Укладач:

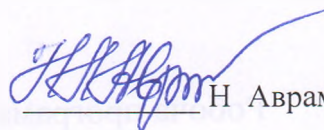
Л. Чупрій, д. політ. н., професор, професор кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Гарант освітньої програми
«Психологія»

М. Заушнікова к. психол.н. доцент

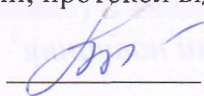
Гарант освітньо-професійної програми
«Товарознавство та експертиза в митній справі»

Н Авраменко, к. техн. н. доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою психології, педагогіки та суспільних дисциплін, протокол від «_5_» грудня 2024 р. № 8

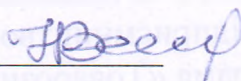
Завідувач кафедри

І. Петухова, к. педагог.н., доцент

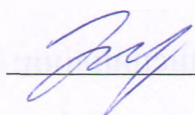
Розглянуто і схвалено на засіданні вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол від «12» грудня 2024 року № 5

Голова вченої ради факультету
соціально-гуманітарних технологій,
спорту та реабілітації

Н. Зикун, д.н. з соц. ком., професор

Завідувач навчально-методичного
відділу

І. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний № _____

З М І С Т

1. Передмова.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
2.1. Компетентності і результати навчання	7
2.2. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.....	8
2.3. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.4. Рейтинг-план.....	12
3. Програма навчальної дисципліни	17
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	24
5. Засоби діагностики результатів навчання.....	26
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю.....	27
7. Рекомендована література	29
8. Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни.....	31

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Політологія» відноситься до навчальних дисциплін циклу гуманітарної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності зі спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія»; зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійна програма «Товарознавство та експертиза в митній справі».

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань щодо теоретичних і практичних засад реалізації політики як суспільного явища, структурних компонентів державної політики, а також сприяння становленню громадянської свідомості і відповідальності здобувачів вищої освіти; формування умінь та навичок практичного застосування набутих знань у процесі професійної діяльності, зокрема пов'язаних із виконанням обов'язків держслужбовців.

Завдання вивчення навчальної дисципліни полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із базовими принципами політики як суспільного явища, структурою та типологією політичної системи суспільства; розкритті сутності держави як головного політичного інституту суспільства; формування знань про основні різновиди політичних режимів і роль особи в політичному процесі; специфіку виборчого процесу; особливості діяльності політичних партій та груп інтересів у суспільстві; головні принципи міжнародних відносин в умовах глобалізації; роль України у світовому політичному процесі тощо.

Об'єктом курсу є політологія як наука.

Предметом курсу є базові принципи політики як суспільного явища, структура та типологія політичної системи суспільства; сутність держави як головного політичного інституту суспільства.

Форми навчання: денна, заочна.

Методами навчання є: усне опитування на семінарських заняттях (проведення диспутів, brainstorming, ділових ігор); проведення колоквиумів (заслуховування доповідей та ін.).

Методи та форми навчання: У навчальному процесі дисципліни використовуються наступні методи та форми навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні, практичні методи, індуктивний та дедуктивний метод, творчі, проблемно-пошукові методи, навчальна робота під керівництвом та самостійна робота.

2. Метод стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод стимулювання інтересу до навчання (створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу, початкові дискусії, аналіз життєвих ситуацій), метод стимулювання обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, вимоги до вивчення навчальної дисципліни, заохочення).

3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: метод усного опитування, письмовий контроль, тестові методи.

Програмою курсу передбачено лекційні, семінарські заняття, індивідуально-консультаційна та самостійна робота здобувача вищої освіти.

Методика проведення лекційних занять базується на проблемних, ігрових та інших формах навчання, які розвивають індивідуальність здобувача вищої освіти, його емоційну, творчу активність, самостійність мислення, здатність сприймати, інтерпретувати й аналізувати. На лекційних заняттях здобувача вищої освіти отримують інформацію про теоретичні аспекти курсу.

Під час лекційних та семінарських занять застосовуються інноваційні інтерактивні методи навчання: тренінги, кейси, круглі столи, конференції, дебати, дискусії, творчі, тестові завдання, ігрові (імітаційні, рольові, ділові ігри), мультимедійні технології. Семінарські заняття передбачають розкриття актуальних проблем специфіки та практичного застосування знань із навчальної дисципліни, обговорення дискусійних питань, оволодіння практичними навичками.

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає опанування теоретичного матеріалу з рекомендованої літератури, аналіз сучасних політичних досліджень. Наведені у програмі питання для самоконтролю покликані зорієнтувати здобувачів на вивчення і практичне засвоєння формування здатності узагальнити отримані результати.

Індивідуально-консультаційна робота здобувача вищої освіти передбачає написання доповідей, есе, підготовку презентацій.

Об'єктом контролю є діяльність здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, а також результати виконання ними самостійної та індивідуальної роботи.

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

До контрольних заходів входять поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та при перевірці самостійних робіт (тестові завдання, виконання письмових завдань) і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмету.

Проміжний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи, комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль – диференційований залік

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Коди груп: ПСБ -24-1, ПСБз -24-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Модулів – 2		
Змістовних модулів - 2		
Загальна кількість годин - 120 год	Рік підготовки	
	2 - й	2 - й
	Семестр	
	3- й	3 - й
	Лекції	
	24 год.	4 год.
	Семінарські заняття	
	12 год.	2 год.
	Практичні заняття	
	12 год	2 год
	Самостійна робота	
	70 год.	110 год.
	Індивідуально-консультаційна робота	
	2 год.	2 год.
Вид контролю		
Диференціальний залік		

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕБ 22-1, ТЕБз 22-1-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
Модулів – 2		
Змістовних модулів - 2		
Загальна кількість годин - 90 год	Рік підготовки	
	3 - й	3 - й
	Семестр	
	5 - й	5 - й
	Лекції	
	16 год.	4 год.
	Семінарські заняття	
	14 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	58 год.	82 год.
	Індивідуально-консультаційна робота	
	2 год.	2 год.
	Вид контролю	
	Диференціальний залік	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ
Спеціальність 053 «Психологія»

Компетентності	Результати навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел</p> <p>ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p>

**Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма «Товарознавство та експертиза в митній справі»**

Компетентності	Результати навчання
<p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>ПРН 1. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення демократичної, соціальної і правової держави.</p> <p>ПРН 6. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних цінностей і досягнень суспільства.</p>

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити: «Філософія», Соціологія

Постреквізити: «Психологія управління»

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

для денної форми навчання

ПСБ -24-1

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Лекції (год.)	Семінари (год.)	Прак Зан.(год)	ІКР (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 1,7 залікових кредити (50 год.)							
ЗМ 1 (Теми 1-4) ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА							
T.1	Політика як наука і сфера суспільного буття	4	2	2	-	7	15
T.2	Політична влада	2	2	-	-	7	11
T.3	Політичні режими та політична система суспільства	2	2	2	-	7	13
T.4	Держава як базовий інститут політичної системи	2	-	2	-	7	11
Всього по модулю:		10	6	6	-	28	50
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
МОДУЛЬ II = 2,3 залікових кредити (70 год.)							
ЗМ 2 (Теми 5-10) ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ФОРМИ І МЕТОДИ							
T.5	Політичні партії та виборчі системи	2	2	-	-	7	11
T.6	Політичні еліти і лідерство	2	2	-	-	7	11
T.7	Політична культура і політична участь	2	2	-	-	7	11
T.8	Світовий політичний процес	2	-	2	2	7	13
T.9	Політичні комунікації	2	-	2	-	7	11
T.10	Академічна доброчесність	4	-	2	-	7	13
Всього по модулю:		14	6	6	2	42	70
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)							
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік							
Разом годин з курсу:		24	12	12	2	70	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

для заочної форми навчання

ПСБз -24-1

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Лекції (год.)	Семінари (год.)	Прак. Зан. (год.)	Інд.-конс. робота під керівом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 1,6 залікових кредити (48 год.)							
ЗМ 1 (Теми 1-4) ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА							
T.1	Політика як наука і сфера суспільного буття	2	2	-	-	11	15
T.2	Політична влада	-	-	-	-	11	11
T.3	Політичні режими та політична система суспільства	-	-	-	-	11	11
T.4	Держава як базовий інститут політичної системи	-	-	-	-	11	11
Всього по модулю:		2	2	0	-	44	48
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
МОДУЛЬ II = 2,4 залікових кредити (72 год.)							
ЗМ 2 (Теми 5-10) ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ФОРМИ І МЕТОДИ							
T.5	Політичні партії та виборчі системи	-	-	-	-	11	11
T.6	Політичні еліти і лідерство	-	-	-	-	11	11
T.7	Політична культура і політична участь	-	-	-	-	11	11
T.8	Світовий політичний процес	-	-	-	2	11	13
T.9	Політичні комунікації	-	-	-	-	11	11
T.10	Академічна доброчесність	2	-	2	-	11	15
Всього по модулю:		2	-	2	2	66	72
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)							
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік							
Разом годин з курсу:		4	2	2	2	110	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

для денної та заочної форм навчання

ТЕБ 22-1, ТЕБз 22-1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього го	у тому числі				усього о	у тому числі			
		л	с	с.р.	ікр		л	с	с.р.	ікр
Модуль I денна форма навчання = 1,2 зал. кред. (36 год.)										
ЗМ 1 (Теми 1-4) ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА										
Тема 1. Політика як наука і сфера суспільного буття	9	2	2	5	-	9	2	2	5	-
Тема 2. Політична влада	10	2	2	6	-	9	-	-	9	-
Тема 3. Політичні режими та політична система суспільства	9	1	2	6	-	9	-	-	9	-
Тема 4. Держава як базовий інститут політичної системи	7	1	-	6	-	9	-	-	9	-
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота										
Разом за Модулем 1	35	6	6	23	-	36	2	2	32	-
Модуль II денна форма навчання = 1,8 зал. кред. (54 год.)										
ЗМ 2 (Теми 5-10) ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ФОРМИ І МЕТОДИ										
Тема 5. Політичні партії та виборчі системи	10	2	2	6	-	9	-	-	9	-
Тема 6. Політичні еліти і лідерство	10	2	2	6	-	9	-	-	9	-
Тема 7. Політична культура і політична участь	10	2	2	6	-	9	-	-	9	-
Тема 8. Світовий політичний процес	9	1	-	6	2	9	-	-	7	2
Тема 9. Політичні комунікації	7	1	-	6	-	9	-	-	9	-
Тема 10. Академічна доброчесність	9	2	2	5	-	9	2	-	7	-
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота										
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік										
<i>Разом за Модулем 2</i>	55	10	8	35	2	54	2	-	50	2
Усього годин	90	16	14	58	2	90	4	2	82	2

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Спеціальність 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія».

Години Денна а/заочна ф/н	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів) - денна	Вага оцінки (кількість балів) - заочна
Модуль 1.					
4/2	Т.1. Політика як наука і сфера суспільного буття	Лекція	Визначити понятійні та методологічні засади Політології	0	0
2/2 2/0 7/11		Семінар Практ. зан. Самостійна робота	ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	2 2 0	10 0 0
2/0	Т.2. Політична влада	Лекція	Визначити сутність політичної влади	0	0
2/0 0/0 7/11		Семінар, Практ. зан. Самостійна робота	ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	2 0 0	0 0 0
2/0	Т.3. Політичні режими та політична система суспільства	Лекція	засвоїти особливості політичних режимів та політичної системи суспільства	0	0
2/0 2/0 7/11		Семінар, Практ. зан. Самостійна робота	ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності	2 2 0	0 0 0
2	Т.4. Держава як базовий інститут політичної системи	Лекція	засвоїти особливості розвитку цивілізації в епоху глобалізації.	0	0
0/0 2/0 7/11		Семінар, Практ. зан. Самостійна робота	ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	0 2 0	0 0 0
18	Т.1-4	Проміжний модульний контроль 1		6	0
50/48	Усього за модулем I			18	10

Модуль 2					
2/0	Т.5. Політичні партії та виборчі системи	Лекція	Визначити характеристику політичних партій	0	0
2/0 0/0 7/11		Семінар Практ. зан. Самостійна робота	ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	2 0 0	0 0 0
2/0		Т.6.. Політичні еліти і лідерство	Лекція	засвоїти основні засади політичних еліти і лідерства.	0
2/0 0/0 7/11		Семінар Практ. зан. Самостійна робота	ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	2 0 0	0 0 0
2/0	Т.7. Політична культура і політична участь	Лекція	знати особливості політичної культури і політичної участі	0	0
2/0 0/0 7/11		Семінар Практ. зан. Самостійна робота	ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	2 0 0	0 0 0
2/0	Т.8. Світовий політичний процес	Лекція	Визначити сутнісні засади світового політичного процесу	0	0
0/0 2/0 7/11		Семінар Практ. зан. Самостійна робота	ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	0 2 0	0 0 0
2/2		Індивідуальна-консультаційна робота	ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	9	9
2/0	Т.9. Політичні комунікації	Лекція	засвоїти основи розвитку політичних комунікацій	0	0
0/0 2/0 7/11		Семінар Практ. зан. Самостійна робота	ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	0 2 0	0 0 0
4/0	Т.10. Академічна доброчесність	Лекція	засвоїти основи академічної доброчесності	0	0
0/0 2/2 7/11		Семінар, Практ. зан. індивідуальна робота Самостійна робота	ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	0 2 0	0 10 0
		Проміжний модульний контроль 2 / АКР для заоч. ф/н		6	16
70/72	Усього за модулем 2			27	35
	Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5	5
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік				50	50
Усього за курсом				100	100

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма «Товарознавство та експертиза в митній справі»

Год ини Ден на/з аоч на ф/н	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінк и (кільк ість балів) - денна	Вага оцінк и (кільк ість балів) - заочн а
Модуль 1.					
2/2	Т.1. Політика як наука і сфера суспільного буття	Лекція	Визначити понятійні та методологічні засади Політології	0	0
2/2 5/5		Семінар Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН 1.	3 0	15 0
2/0	Т.2. Політична влада	Лекція	Визначити сутність політичної влади	0	0
2/0 6/9		Семінар, Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН6.	3 0	0 0
1/0	Т.3. Політичні режими та політична система суспільства	Лекція	засвоїти особливості політичних режимів та політичної системи суспільства	0	0
2/0 6/9		Семінар, Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН10.	3 0	0 0
1 \0	Т.4. Держава як базовий інститут політичної системи	Лекція	засвоїти особливості розвитку цивілізації в епоху глобалізації.	0	0
0 \0 6 \9		Семінар, Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН1.	0 0	0 0
18	Т.1-4	Проміжний модульний контроль 1		6	0
18	Усього за модулем I			15	15
Модуль 2					
2/0	Т.5. Політичні партії та виборчі системи	Лекція	Визначити характеристику політичних партій	0	0
2/0 6/9		Семінар Самостійна робота	ОПП «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН6.	3 0	0 0
2/0	Т.6.. Політичні еліти і лідерство	Лекція	засвоїти основні засади політичних еліти і лідерства.	0	0
2/0 5/9		Семінар Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН10.	3 0	0 0
2/0	Т.7. Політична культура і політична участь	Лекція	знати особливості політичної культури і політичної участі	0	0
2/0 6/9		Семінар Самостійна	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН1, ПРН6.	3 0	0 0

		робота			
1/0	Т.8. Світовий політичний процес	Лекція	Визначити сутнісні засади світового політичного процесу	0	0
0/0 6/7		Семінар Самостійна робота Індивід.-консульт. робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН10.	0	0
2/2				12	15
1/0	Т.9. Політичні комунікації	Лекція	засвоїти основи розвитку політичних комунікацій	0	0
0/0 6/9		Семінар Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН1.	0 0	0 0
4/0	Т.10. Академічна доброчесність	Лекція	засвоїти основи академічної доброчесності	0	0
2/2 5/7		Семінар, Самостійна робота	ОПП: «Товарознавство та експертиза в митній справі»: ПРН1.	3 0	0 0
		Проміжний модульний контроль 2 / АКР для заоч. ф/н		6	15
26	Усього за модулем 2			30	30
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5	5
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік				50	50
Усього за курсом				100	100

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

Тема 1. ПОЛІТИКА ЯК НАУКА І СФЕРА СУСПІЛЬНОГО БУТТЯ

План лекційного заняття:

1. Політика як соціальне явище. Структура і функції політики
2. Предметне поле сучасної політичної науки, її понятійно-категоріальний апарат
3. Теоретико-методологічні підходи у політичних дослідженнях.

План семінарського заняття:

1. Політологія як наука
2. Структура і функції політики
3. Теоретико-методологічні підходи у політичних дослідженнях.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Визначте зміст політики як сфери людської діяльності; розкрийте особливості її взаємодії з іншими сферами суспільного життя.
2. Визначте рівні функціонування політики, охарактеризуйте їх.
3. Визначте специфіку політичних відносин як різновиду суспільних відносин; визначте їх межі та форми.
4. Охарактеризуйте предмет, методи і функції сучасної політичної науки.
5. Визначте головні завдання вітчизняної політичної науки на сучасному етапі розвитку.

Рекомендована література:

Основна: [1, 5]

Допоміжна: [6, 7]

Інформаційні ресурси Інтернет: [10-17]

Міжнародні видання: [18]

Тема 2. ПОЛІТИЧНА ВЛАДА

План лекційного заняття:

1. Природа влади. Основні підходи до визначення влади
2. Походження і сутність політичної влади. Влада і політичне панування.
3. Джерела та ресурси влади. Об'єкти та суб'єкти влади. Суверенітет влади та її розподіл.

План семінарського заняття

1. Основні види і форми влади.
2. Політична влада, її сутність та походження.
3. Легітимність і криза легітимності влади.
4. Інститут політичної влади в Україні.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Проаналізуйте концепцію М. Вебера щодо визначення моделей владних відносин (М. Вебер. Три чисті типи легітимного панування). Яка із зазначених форм, на Вашу думку, найбільше відповідає потребам сучасного українського суспільства? Відповідь обґрунтуйте.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке суб'єкт політичної влади? Які тлумачення цього поняття можете навести?
2. Чи може бути авторитет без влади, а влада без авторитету?
3. Проаналізуйте принципи розподілу влади в Україні (реально й за Конституцією України).
4. Чому влада не може бути довго не легітимною?
5. Як Ви розумієте поняття «детермінація влади»?
6. Що таке диспозиція влади?

Рекомендована література:

Основна: [1, 5]

Допоміжна: [7, 8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [11, 12]

Міжнародні видання: [22]

Тема 3. ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ ТА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА*План лекційного заняття 1:*

1. Політичні режими як спосіб політичного панування
2. Типи політичних режимів та їх характеристики.
3. Трансформація політичних режимів.
4. Поняття політичної системи. Порівняльний аналіз сучасних політичних систем.
5. Актуальні проблеми вдосконалення політичної системи в Україні.

План семінарського заняття:

1. Політичний режим сучасної України.
2. Політична система України у контексті розбудови громадянського суспільства.
1. Механізми вдосконалення політичної системи в Україні.
2. Особливості формування політичної системи України.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Розробіть схему політичної системи суспільства України.
2. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів визначте актуальні проблеми вдосконалення вітчизняної політичної системи.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «політична система суспільства».
2. Проаналізуйте поняття «вхід» і «вихід» із політичної системи суспільства.
3. Які функції політичної системи суспільства?
4. Як співвідносяться поняття «політична система суспільства» і «політичний режим»?
5. З'ясуйте, які функції є головними в діяльності політичної системи?

Рекомендована література:

Основна: [1 - 5]

Допоміжна: [6-9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [10-17]

Міжнародні видання: [18]

Тема 4. ДЕРЖАВА ЯК БАЗОВИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ*План лекційного заняття:*

1. Поняття держави та її соціальне призначення. Структура і функції держави.
2. Форми політичного правління і державно-територіального устрою.
3. Правова держава: сутність і основні принципи.

План семінарського заняття:

1. Поняття держави та її соціальне призначення. Структура і функції держави
2. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів визначте актуальні проблеми децентралізації влади в Україні. Відповідь обґрунтуйте.
3. Підготуйте проекти моделей економічної та соціальної політики держави на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «держава», «форма політичного правління», «форма державно-територіального устрою», «правова держава», «соціальна держава».
2. Охарактеризуйте модель політичного правління в Україні.
3. Проблема децентралізації управління в Україні.
4. Визначте основні напрями і підходи до проблеми децентралізації влади в Україні.

Рекомендована література:

Основна: [1, 5]

Допоміжна: [6, 7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [11, 17]

Міжнародні видання: [18,19]

Змістовий модуль 2. ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ФОРМИ І МЕТОДИ

Тема 5. ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ТА ВИБОРЧІ СИСТЕМИ

План лекційного заняття 1:

1. Ознаки та функції політичних партій. Класифікація політичних партій.
2. Виникнення партій сучасного типу та їх роль у житті суспільства.
3. Сутність і різновиди партійних систем.
4. Особливості формування політичних партій і рухів в Україні.
5. Типи виборчих систем. Виборча система України.

План семінарського заняття:

1. Сутність, функції та типологія політичних партій.
2. Різновиди партійних систем.
3. Партійно-політичний спектр сучасної України.
4. Типи виборчих систем. Виборча система України.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Програмні документи політичних організацій: структура та нормативні вимоги

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «політична партія», «політичний рух», «партійна система», «політична опозиція», «політичний блок», «виборча система», «електорат».
2. Виникнення та історія українських політичних партій.
3. Етапи формування багатопартійної системи в Україні.
4. Міжпартійні об'єднання і союзи.
5. Місце партійної системи України в системній класифікації Дж. Сарторі.
6. Охарактеризуйте типи сучасних виборчих систем.
7. Визначте особливості виборчої системи в Україні.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [6, 8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [17]

Міжнародні видання: [22]

Тема 6. ПОЛІТИЧНІ ЕЛІТИ І ЛІДЕРСТВО

План лекційного заняття:

1. Основні концепції політичного елітизму. Сучасні теорії еліт.
2. Типологія еліт. Основні функції політичної еліти.
3. Поняття лідерства: політичний аспект.
4. Роль політичного лідера в сучасному світі.

5. Імідж лідера. Особливості політичного лідерства в перехідні епохи.

План семінарського заняття:

1. Соціальні причини елітарності сучасного суспільства. Типологія еліт.
2. Протиріччя розвитку і джерела формування політичних еліт. Системи відбору в еліту.
3. Проблеми формування політичної еліти в Україні.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. За допомогою прикладів розкрийте роль політичного лідера у сучасному світі.
2. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів підготуйте дайджести про найвидатніших політиків ХХ – початку ХХІ ст.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «політична еліта», «політичний лідер», «харизма», «політичний імідж», «PR-технології», «культ особи».
2. Охарактеризуйте основні концепції політичного елітизму.
3. Охарактеризуйте «залізний закон олігархії» Р. Міхельса. Наскільки актуальним є даний підхід для сучасної вітчизняної політичної системи? Відповідь обґрунтуйте.
4. Охарактеризуйте типи сучасних політичних еліт.
5. Визначте основні теорії лідерства.
6. Охарактеризуйте типи політичних лідерів.
7. Визначте чинники, що впливають на імідж сучасного політичного лідера.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [7-9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [10-12]

Міжнародні видання: [20]

Тема 7. ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА І ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ

План лекційного заняття:

1. Поняття, структура та функції політичної культури. Типологія політичної культури (Г. Алмонд, С. Верба та ін.).
2. Політична свідомість як елемент політичної культури. Політична ідеологія.
3. Політична участь: форми, типи, суб'єкти.
4. Поняття і сутність політичної соціалізації. Етапи політичної соціалізації.

План семінарського заняття:

1. Особливості становлення політичної культури в Україні.
2. Гендерні аспекти політичної участі: світовий і вітчизняний досвід.
3. Політична соціалізація: поняття й особливості в сучасних українських умовах.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Проаналізуйте особливості політичної соціалізації в умовах суспільних трансформацій.
2. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів визначте актуальні проблеми гендерної політики і залучення жінок до участі у політичному житті в Україні й світі.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «політична культура», «політична свідомість», «політична ідеологія», «політична участь», «політична соціалізація».
2. Охарактеризуйте основні підходи до визначення політичної культури.
3. Охарактеризуйте типологію політичної культури.
4. Визначте чинники формування політичної культури у сучасних українських реаліях.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 4]
Допоміжна: [6, 8]
Інформаційні ресурси Інтернет: [10-17]
Міжнародні видання: [19]

Тема 8. СВІТОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС

План лекційного заняття:

1. Зовнішня політика держави: сутність, функції і цілі.
2. Засоби зовнішньої політики: політичні, економічні, військові, інформаційно-пропагандистські.
3. Поняття, типи і види міжнародних відносин. Роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі.
4. Методи і засоби регулювання міжнародних конфліктів. Особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.

План семінарського заняття:

1. Україна на тлі глобальних політичних трансформацій.
2. Геополітичне становище України.
3. Національні інтереси й основні виміри національної безпеки України.
4. Україна в загальноєвропейському політичному процесі.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Визначте головні пріоритети і виміри національної безпеки України на сучасному етапі розвитку нашої держави. Відповідь обґрунтуйте.
2. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів охарактеризуйте стратегії забезпечення національних інтересів України у контексті міжнародних відносин.

План індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти.

1. Особливості світового політичного процесу
2. Ключові глобальні проблеми людства
3. Проблема війни і миру
4. Тероризм і шляхи його подолання
5. Енергетичні проблеми в доповідях Римському клубу.
6. Екологічні проблеми в доповідях міжнародних організацій.
7. Демографічні проблеми і глобальні процеси.
8. Продовольчі проблеми і глобальні процеси.
9. Продовольча проблема. Причини продовольчої проблеми
10. Інтерсоціальні проблеми людства. Загроза світової війни.
11. Ядерна війна як припинення цивілізації
12. Ресурсні проблеми. Енергетична криза людства та шляхи її вирішення
13. Глобальні екологічні проблеми. Суспільство і природа.
14. Причини екологічної кризи.
15. Кліматичні зміни і шляхи їх подолання
16. Україна і глобальні проблеми

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «зовнішня політика», «міжнародні відносини», «геополітичне становище», «гібридна війна», «міжнародний тероризм».
2. Охарактеризуйте сучасні засоби зовнішньої політики.
3. Охарактеризуйте вплив глобальних проблем на сучасний світовий політичний процес.
4. Визначте чинники формування багатопольярної моделі світу.
5. Проаналізуйте роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі.
6. Розкрийте роль України в європейському і світовому політичному процесі.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 4]
Допоміжна: [6-9]
Інформаційні ресурси Інтернет [1, 5]
Міжнародні видання: [20, 21]

Тема 9. ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ

План лекційного заняття:

1. Поняття і функції політичних комунікацій.
2. Вплив засобів масових інформацій на інформаційний процес.
3. Маніпулятивне використання ЗМІ.

План семінарського заняття:

1. Інформаційний простір і політична комунікація.
2. Засоби політичної комунікації в епоху постправди.
3. Міфи та стереотипи у сучасному інформаційному просторі.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Проаналізуйте стан впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу державного управління в Україні. Наведіть приклади.
2. Приклади маніпулятивного використання ЗМІ у виборчому процесі.
3. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів визначте національні механізми захисту громадянського суспільства від інформаційної зброї у XXI столітті.

Питання для самоконтролю:

1. Як співвідносяться поняття «засоби масових комунікацій», «засоби масової інформації» та «мас-медіа»?
2. Що таке інформаційний простір і чи є він власним в Україні?
3. Як ви можете прокоментувати суть мобілізаційної функції ЗМІ?
4. Якими принципами керуються ЗМІ при виборі тем публікацій і передач?
5. Чи є межі, важелі стримування політичним маніпулюванням?
6. Охарактеризуйте поняття інформаційної безпеки держави.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3]
Допоміжна: [6, 8]
Інформаційні ресурси Інтернет [1, 5]
Міжнародні видання: [22]

Тема 10. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

План лекційного заняття:

1. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.
2. Основи академічного письма.
3. Інтелектуальна власність в освіті та науці.
4. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату.
5. Джерела освітньої та наукової інформації й інформаційний пошук.
6. Відкритий доступ як засіб сприяння академічній доброчесності.

План семінарського заняття:

1. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.
2. Наукове дослідження та наукова комунікація.
3. Науковий та освітній процеси в університеті.
4. Основи академічного письма.
5. Інтелектуальна власність в освіті та науці.
6. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. За допомогою додаткових джерел інформації та Інтернет-ресурсів визначте історію розвитку академічної доброчесності

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте основні цінності академічної доброчесності .
2. Визначте основні риси академічного дослідження
3. Проаналізуйте історію виникнення поняття “академічна доброчесність”
4. Які основи академічного письма?
5. Проаналізуйте перспективи розвитку академічної доброчесності й можливості політичних прогнозів.
6. Наведіть приклади систем для перевірки текстів на ознаки плагіату.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3]

Допоміжна: [8,9]

Інформаційні ресурси Інтернет: [10-17]

Міжнародні видання: [18, 22]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення контактної заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських, практичних заняттях

Кількість балів			Критерії оцінювання
Денна ф/н.	Заочна ф/н		
3	6-10	10-15	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1-2	1-5	1-9	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	0	0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи №1, №2

Вид завдання	Кількість балів		
	Денна ф/н.	Заочна ф/н	
Теоретичні питання	3	6	5
Тестовий блок	3	10	10
Всього	6	16	15

Шкала оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів		
	Денна ф/н.	Заочна ф/н	
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3	5-6	4-5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2	3-4	2-3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1	1-2	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки,	0	0	0

оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні			
--	--	--	--

Шкала оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	Денна ф/н.	Заочна ф/н
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав правильні відповіді	3	6-10
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який який дав частину правильних відповідей .	1-2	1-5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не правильно відповів	0	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку/екзамену.

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційна робота здобувачів вищої освіти

Кількість балів				Критерії оцінювання
Денна ф/н		Заочна ф/н		
Спе ц 053	Спец 076	Спец 076	Спе ц 053	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, її захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
9	10-12	13-15	9	
7-8	7-9	8-12	7-8	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю
5-6	5-6	5-7	5-6	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
3-4	3-4	3-4	3-4	Послідовність, логічність написання дослідження наявна, проте результати не мають візуального супроводу у вигляді презентації відсутня
1-2	1-2	1-2	1-2	Робота здана, проте відсутні її захист і презентація
0	0	0	0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балахоцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			Диф.залік	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре	задовільно	
60-69	D	задовільно		
50-59	E	достатньо	незадовільно	не зараховано
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача

К-сть балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
4	Семінарське заняття, практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою роботи	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

Результати складання диференційованого заліку оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно»)

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Політологія» є:

- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- командні проекти;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- диференційований залік

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛІВ

Формою поточного контролю знань студентів є модульна контрольна робота за окремою частиною навчальної дисципліни (модулем). Формою підсумкового контролю знань студентів є диференційований залік, який передбачає оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма темами.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ №1

1. Охарактеризуйте політику як соціальне явище.
2. Визначте структуру і функції політики.
3. Охарактеризуйте природу влади.
4. Визначте основні види і форми влади.
5. Політична влада, її сутність та походження.
6. Охарактеризуйте джерела та ресурси влади; визначте об'єкти та суб'єкти влади.
7. Що таке суверенітет влади та принцип розподілу влади?
8. Охарактеризуйте інститут політичної влади в Україні.
9. Визначте етапи формування системи органів державної влади в Україні.
10. Конституційний механізм розподілу державної влади в Україні.
11. Інститут місцевого самоврядування в Україні.
12. Політичні режими як спосіб політичного панування. Ознаки і типи політичних режимів.
13. Демократичний режим та його характеристика.
14. Поняття та джерела тоталітаризму.
15. Авторитарний режим і його конституційні спроможності.
16. Політичний режим сучасної України.
17. Політична система України: особливості, структура і тенденції розвитку.
18. Охарактеризуйте форми політичного правління.
19. Форми державно-територіального устрою.
20. Поняття соціальної держави.
21. Економічна та соціальна політика держави.
22. Поняття держави та її соціальне призначення.
23. Структура і функції держави.
24. Форми політичного правління і державно-територіального устрою.
25. .Правова держава: сутність і основні принципи.
26. Республіка як форма державного правління
27. Монархія як форма державного правління
28. Унітарна держава
29. Федеративна держава
30. Конфедеративна держава

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ №2

1. Ознаки та функції політичних партій. Класифікація політичних партій.
2. Сутність і різновиди партійних систем.
3. Соціальні функції й види виборів. Типи виборчих систем. Виборча система України.
4. Поняття політичної еліти. Основні концепції політичного елітизму. Типологія еліт.
5. Проблеми формування політичної еліти в Україні.
6. Поняття лідерства: політичний аспект. Функції політичного лідера.
7. Типи політичних лідерів. Роль та імідж політичного лідера в сучасному світі.
8. Поняття політичної культури. Структурні компоненти та функції політичної культури.
9. Політична участь: форми, типи, суб'єкти. Види політичної участі.
10. Поняття і сутність політичної соціалізації. Агенти політичної соціалізації.
11. Етнонаціональна політика держави: зміст та механізми реалізації.
12. Етнополітичні конфлікти та способи їх врегулювання.
13. Зовнішня політика держави: сутність, функції і цілі. Засоби зовнішньої політики.

14. Поняття, типи і види міжнародних відносин. Особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.
15. Методи і засоби регулювання міжнародних конфліктів. Міжнародний тероризм.
16. Роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі.
17. Геополітика, її методи і функції.
18. Глобальні проблеми сучасної цивілізації та шляхи їх вирішення.
19. Геополітичне становище і національні інтереси України. Основні виміри національної безпеки України.
20. Україна в загальноєвропейському політичному процесі.
21. Поняття і функції політичних комунікацій. Вплив засобів масових інформацій на політичний процес.
22. Маніпулятивне використання ЗМІ у політичному процесі. Політичні технології.
23. Політична думка Стародавнього світу.
24. Політична думка Середньовіччя і епохи Відродження.
25. Політична думка Нового часу і доби Просвітництва.
26. Політологічні теорії та політичні доктрини XIX – XX ст.
27. Етапи становлення вітчизняної політичної думки.
28. Геополітичне становище Євросоюзу, його значення для України.
29. Україна в загальноєвропейському політичному процесі.
30. Поняття і функції політичної культури її вплив на політичний процес.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

1. Предмет політології. Методи науки про політику.
2. Політика як соціальне явище. Структура і функції політики.
3. Основні види і форми влади. Державна влада.
4. Політична влада, її сутність та походження. Джерела та ресурси влади. Об'єкти та суб'єкти влади.
5. Суверенітет влади та принцип розподілу влади. Легітимність і криза легітимності влади.
6. Конституційний механізм розподілу державної влади в Україні.
7. Інститут місцевого самоврядування в Україні.
8. Політичні режими як спосіб політичного панування. Ознаки і типи політичних режимів.
9. Демократичний режим та його характеристика.
10. Поняття та джерела тоталітаризму.
11. Авторитарний режим і його конституційні спроможності.
12. Політична система, її структура та функції. Типи політичних систем.
13. Політична система України: особливості, структура і тенденції розвитку.
14. Поняття держави та її ознаки. Структура і функції держави.
15. Форми політичного правління.
16. Правова держава: сутність і основні принципи.
17. Ознаки та функції політичних партій. Класифікація політичних партій.
18. Сутність і різновиди партійних систем.
19. Соціальні функції й види виборів. Типи виборчих систем. Виборча система України.
20. Поняття політичної еліти. Основні концепції політичного елітизму. Типологія еліт.
21. Проблеми формування політичної еліти в Україні.
22. Поняття лідерства: політичний аспект. Функції політичного лідера.
23. Типи політичних лідерів. Роль та імідж політичного лідера в сучасному світі.
24. Поняття політичної культури. Структурні компоненти та функції політичної культури.
25. Політична участь: форми, типи, суб'єкти. Види політичної участі.
26. Поняття і сутність політичної соціалізації. Агенти політичної соціалізації.
27. Етнонаціональна політика держави: зміст та механізми реалізації.
28. Етнополітичні конфлікти та способи їх врегулювання.
29. Зовнішня політика держави: сутність, функції і цілі. Засоби зовнішньої політики.
30. Поняття, типи і види міжнародних відносин. Особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.

31. Методи і засоби регулювання міжнародних конфліктів. Міжнародний тероризм.
32. Роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі.
33. Геополітика, її методи і функції.
34. Глобальні проблеми сучасної цивілізації та шляхи їх вирішення.
35. Геополітичне становище і національні інтереси України. Основні виміри національної безпеки України.
36. Україна в загальноєвропейському політичному процесі.
37. Поняття і функції політичних комунікацій. Вплив засобів масових інформацій на політичний процес.
38. Маніпулятивне використання ЗМІ у політичному процесі. Політичні технології.
39. Політична думка Стародавнього світу.
40. Політична думка Середньовіччя і епохи Відродження.
41. Політична думка Нового часу і доби Просвітництва.
42. Політологічні теорії та політичні доктрини XIX – XX ст.
43. Форми державно-територіального устрою.
44. Поняття соціальної держави.
45. Економічна та соціальна політика держави.
46. Поняття держави та її соціальне призначення.
47. Структура і функції держави.
48. Форми політичного правління і державно-територіального устрою.
49. Республіка як форма державного правління.
50. Монархія як форма державного правління.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Гелей С. Д. Політологія: навч. посіб. С. Д. Гелей, С. М. Рутар. К.: Центр учбової літератури, 2020. – 348 с.
2. Геополітика: енциклопедія. За ред. чл.-кор. НАПН України, проф. Є.М. Суліми. С. В. Юрченко, Є. М. Суліма, М. А. Шепелєв, С. А. Шергін. К.: Знання України, 2019. 919 с.
3. Політичне лідерство: навч. посіб. авт. кол.; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. К.: НАДУ, 2021. 300 с.
4. Суліма Є.М., Шепелєв М.А. Глобалістика: підручник. Є.М. Суліма, М.А. Шепелєв. К.: Вища школа, 2022. 544 с
5. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник. П. П. Шляхтун. К.: Центр учбової літератури, 2020. 472 с.

Допоміжна:

6. Абетка політична. Громадянське суспільство і політика: навчальний посібник. За наук. ред. док. наук держ. упр. О. В. Радченка, Редактор-упорядник М. Д. Городок, вид. 11-е, доп. і перероб. – К.: Міжнародний республіканський інститут, 2021. 48 с.
7. Абетка політична. Держава та політика: навчальний посібник. За наук. ред. док. наук держ. упр. О. В. Радченка, Редактор-упорядник М. Д. Городок, вид. 11-е, доп. і перероб. К.: Міжнародний республіканський інститут, 2019. 372 с.
8. Аджемоглу, Дарон; Робінсон, Джеймс. Чому нації занепадають. Пер. з англ. Олександра Дем'янчука. К.: Наш Формат, 2020. 440 с.
9. Андрущенко С. В. Україна в сучасному геополітичному середовищі: Моногр. Андрущенко С. В. К.: Логос, 2021. 286 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

10. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса. URL: <http://ipend.gov.ua/>
11. «Політичний менеджмент» – періодичне видання ІПіЕНД. URL: <http://ipend.gov.ua/publication-category/politychnyj-menedzhment/>
12. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
13. Сайт Міжнародного республіканського інституту (платформа для онлайн-навчання) URL: <https://www.iri.org.ua/>
14. Онлайн-курс: «Культура та політика: багатозначність (взаємо)зв'язків» URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UCF+PCR101+2019_T3/about
15. Онлайн-курс: «Європейська зовнішня політика: просто про складне» URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+EUFP101+2019_T3/about
16. Онлайн-курс: «Політики: як обирати, аби не шкодувати» URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+ELECTIONS101+2018_T3/about
17. Онлайн-курс: «Основи державної політики» URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/GOV101/2015_T2/about

Міжнародні видання:

18. Fukuyama F. Our Posthuman Future: Consequences of the Biotechnology Revolution. Farrar, Straus and Giteux / F. Fukuyama – New York: Oxford University Press, 2021. 346 p.
19. Giddens, Anthony 2020. Central Problems in Social Theory. London: Macmillan. 468 p.
20. Вебер М. Покликання до політики. Макс Вебер. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. Пер. з нім. О. Погорілий. – К., 2019. – С. 173-192.
21. Гарріс Ш. ВІЙН@: битви в кіберпросторі. Шейн Гарріс. Пер. О. Замойська. – К.: Вид-во Анетти Антоненко, 2019. – 296 с
22. Геффернен М. Значення Європи. Географія та геополітика. Майкл Геффернен. Пер. В. Верлока. – К.: «Дух і Літера», 2020. – 464 с.

**8. ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри протокол від _____ 20__ р. № _____.

Укладач:;

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП